

Avlsrådets beretning for 2021

Avlsrådets sammensetning

Korthår: Ingeborg Nina Nygaard, Arild Walter Hansen og Britt Schibby

Langhår: Liv Jorun Karlsen og Bjørn Frode Eriksen

Strihår: Sigurd Nikolaisen, Ørjan Alm, Tone Engløkk Jorde (til juni), Ida Sollie (fra september).

Leder: Trude Lien (juni), Tone Engløkk Jorde (fra juni)

Generelt

Det har vært avholdt 7 møter i AR dette året. På grunn av situasjonen med pandemi har vi kun hatt digitale møter.

Arbeidet i AR har i store trekk vært utført etter samme retningslinjer som tidligere med henvendelser om parring, andre typer henvendelser og løpende arbeid med blant annet utredninger og oppdateringer. Avlsrådet for den enkelte rase har utover felles avlsrådsmøter hatt digitale møter og hatt hyppig kontakt via chat og/eller Facebook.

Fagartikler

Avlsrådet har skrevet to fagartikler i 2021, om epilepsi og forskningsprosjektet i samarbeid med NMBU, samt en artikkel om nedarving av barter og bryn hos SV.

Felles avlsråd/Raseutvalget (RU)

Felles avlsråd - som har vært en felles møteplass for avlsråd og avlsrådsledere i fuglehundklubbene, ble i 2020 innlemmet som en del av Raseutvalget. Avlsrådsledere eller representanter for avlsrådet i de ulike klubbene deltar i RU sammen med ledere for klubbene. For NVK har avlsrådsleder og nestleder deltatt i RU-møtene frem til DK/RS 2021. Deretter har nestleder og styremedlem deltatt. Fra november 2021 ble det besluttet i styret at det er hensiktsmessig at avlsrådet også deltar i RU.

Kontakt med naboland

AR har sporadisk kontakt med de andre nordiske landene på flere nivåer.

For LV er det på grunn av liten populasjon helt nødvendig å benytte utenlandske hannhunder. Her vil AR utrede muligheten for import av frossen sæd i regi av avlsrådet. Dette vil medføre kontakt med flere land, også utenfor nabolandene.

AR samarbeider også med Danmark og Sverige når det gjelder fargen «Gelber Brandt» på KV.

AR har også hatt kontakt med det svenske avlsrådet for strihår i forbindelse med epilepsiprojektet. Her vil vi ta opp kontakten igjen da det er verdifullt om vi også kan få inn prøver av svenske hunder.

Ellers har AR stor nytte av de danske, svenske og finske databasene i avlsarbeidet.

REPRODUKSJON OG AVLSVERKTØY

Henvendelser om parringer

Vi opplever at det er en positiv utvikling når det gjelder henvendelser til avlsrådet. Flere ber om råd, også de som ikke har en godkjent avlshund eller har en parring som kan legges ut som godkjent. AR ønsker dialog med alle, og selv om man ikke får til en parring som fyller alle kriteriene til en godkjent parring kan AR bidra med nyttige innspill og kunnskap om hunder og linjer. Dette er slik vi ønsker det, det vil si å være en naturlig kontakt- og samarbeidspartner når oppdrettere vurderer avl. Selv om det fremdeles er slik at mange har bestemt seg for hannhund i det de henvender seg til avlsrådet, er det likevel flere som er åpne for innspill og søker informasjon fra avlsrådet.

Valpeproduksjonen

Valpeproduksjonen har totalt sett vært for lav i forhold til etterspørselen. De fleste kull er "utsolgt" før valpene kommer. Det er registrert både henvendelser fra valpekjøpere til avlsrådet og vi ser jevnlig innlegg i sosiale medier at det kan være vanskelig å få kjøpt valp, særlig for nybegynnere, og de som ikke jakter eller går jaktprøver. Det har også i 2021 vært et corona-år med mye hjemmekontor og gode forhold for å ta imot valp, slik at etterspørselen etter valp også har vært ekstra stor.

Avlsplan = RAS (Rasespesifikk avlsstrategi)

RAS ble jobbet ferdig i 2018 og lagt frem for DK i 2019. RAS dokumentene ble sendt til NKK i 2019. NKK har fremdeles ikke prioritert å gjennomføre arbeid med revisjon av raseklubbens RAS dokumenter. Våre RAS dokumenter fra 2019 er derfor ikke formelt godkjent av NKK, men RAS fungerer utmerket som klubbens avlsplan. Det har vært kontakt med NKK to ganger i løpet av 2021 vedrørende godkjenning av RAS.

Avlsindekser

Indeksene er et meget nyttig hjelpemiddel i avlsarbeidet.

Vi opplever at medlemmene og oppdrettere stadig blir mer opptatt av å bruke indeksene. I periodene med nedstenging av jaktprøver, først på grunn av hundesykdommen og deretter corona, var indeksene ekstra nyttig i avlsarbeidet da man hadde få eller ingen prøvekritikker på nye hunder som aldersmessig var klare for avl.

Indekskjøring skjer to ganger årlig, etter høstsesongen og etter vintersesongen. Målet er at vi skal ha oppdaterte indekser innen utgang av juni og i løpet av januar. Dessverre er det stadige forsinkelser i dette arbeidet. Forsinkelser skjer i flere ledd, både ved uthenting av data fra raseklubbene, og ved kjøring av data.

NVK har ansvar for at avlsarbeidet for våre tre raser har en god utvikling i tråd med avlsplanen vår RAS. Det er en relativt stor andel importer/import av gener, dette påvirker klubbens innflytelse på utviklingen av hundene våre. Våre hunder blir påvirket av den avl som føres i landene vi importerer hunder fra. Dette trenger ikke være negativt, men utviklingen blir mer uforutsigbar både når det gjelder helse, gemytt, eksteriør og jaktlige egenskaper. Det er viktig å være ekstra nøye med å sjekke importhundenes slektninger. Kontakt med andre land er derfor viktig.

IT

Datahound, NVK's hundedatabase fungerer godt.

Vi registrerer at mange er opptatt av hvilke hunder som ligger på avlshundlistene, mens andre ikke er klar over at de har en hund som er kvalifisert og heller ikke melder dette inn. Vi har i 2021, via relevante Facebook-grupper, oppfordret eiere om å sjekke om de har en

godkjent avlshund og bedt om at de kontakter oss. Det har ført til at flere har kommet med på lista over godkjente hunder.

Det er viktig å huske at vi må opprettholde genetisk variasjon og jo flere avlshunder, jo bedre.

HELSE

Utviklingen av HD

Avlsrådet følger godt med på HD utviklingen for rasene våre. I 2021 har det vært et godt resultat for alle rasene.

I 2020 kom det kriterium om krav til samleindeks på 200 for godkjente parringer for KV, dette for å få ned tallet på hunder med HD.

For SV ble det krav til avkoms granskning etter første kull for avlstisper samt at for å få godkjent parring må minst en av hundene ha HD A.

Det er fortsatt for tidlig å si hvilken effekt dette har hatt gjennom lengre tid, men det økte fokuset på HD er forhåpentligvis en del av årsaken til meget godt resultat de to siste årene.

Det er fortsatt svært viktig å sjekke linjer ved import eller bruk av utenlandsk hannhund. AR ser også i år at importhunder eller avkom av utenlandske hunder har en større andel HD enn de norske linjene.

Epilepsi

Antall meldinger om epilepsi opplever vi at har økt etter at det ble lagt ut informasjon om samarbeidet med Frode Lingaas ved NMBU. De tar imot prøvemateriale fra friske hunder, syke hunder og deres slekninger. Det er i 2021 kommet inn flere "gode" prøvesett av hunder som har fått diagnose, med foreldre. Avlsrådet har hatt kontakt med oppdrettere som har vært veldig positive til å bidra med prøver.

Det er mottatt ca. 15 prøver i 2020 og 26 prøver i 2021. Prøvene kommer både fra hunder med epilepsi, og noen friske hunder. Av hundene i 2021 er ca. halvparten hunder med epilepsi. Det er også kommet inn prøver fra noen familier, dvs epilepsihunder der det også er også er innhentet prøve av begge foreldrene. Dette er svært viktige prøvesett!

10-12 hunder er sekvensert og er bakgrunn for foreløpige resultater. Veien videre går via flere prøver og flere analyser.

Flere prøver er viktig for å komme videre. Hunder som har hatt epilepsianfall og som går på medisiner vil være svært viktige å få prøve fra, friske foreldre til hunder med epilepsi og andre gamle friske hunder. Med gamle hunder menes hunder som aldri har hatt epilepsi på 8 -10-12-14 + år. Flott hvis det blir tatt blodprøve av slike hvis de er hos dyrlegen i annet ærend. Minstealder for de gamle friske er over 8 år, men jo eldre desto bedre.

Forskningsprosjektet til nå hatt over 100.000 i utgifter til kjøp av analyser/reagenser hittil, og er avhengig av finansiering for å kunne komme videre med å utvikle en eventuell gentest. En enkelt sekvensering av prøver koster mellom 10 000 – 15 000 kr. Resultatene så langt gir grunn til forsiktig optimisme. Med flere gode prøver fra syke og gamle friske hunder, og ikke minst familier, er det ikke urealistisk at det i slutten av 2022 eller 2023 kan være mulig at det er utviklet en gentest.

NVK v/avlsrådet donerte i desember 2021 kr 35 000,- til ytterligere analyser. Det er lagt inn tilsvarende midler på forslag til budsjett for 2022.

Det er også formidlet kontaktinformasjon og prøveskjema til den svenske klubben. Det hadde vært ønskelig om de kunne bidra med flere prøver, og kanskje en donasjon til prosjektet.

Annet vedrørende helse

Avlsrådet følger med på sykdomssituasjonen for rasene våre både i Norge og i andre land.

Ved årsskifte fikk AR melding om en avlshannhund som er bærer av det autosomale, recessive ECLE- genet (Exfoliative cutaneous lupus erythematosus). Genet kan gi en autoimmun alvorlig hudsykdom (kroppen starter feilaktig å produsere antistoff som angriper kroppens egne friske celler og vev). Sykdommen opptrer kun hos KV. Avlsrådet har påbegynt arbeidet med å få oversikt over status til slektninger til hunden.

Vi følger som tidligere med på både vWD og EBJ på KV, uten at vi har sett noe av dette i Norge.

Vi holder situasjonen under oppsikt og test av importere som brukes i avl vil være en faktor som vil redusere risiko.

Det kommer enkelte meldinger om sykdommer som allergi og OCD.

Vi har imidlertid også opplyst at vi gjerne ser at avlsrådet blir informert om syke hunder. Dette gjelder alle typer sykdommer som kan ha en arvelig faktor, for eksempel allergi, OCD (bruskløsning), korsbåndskader og entropion (innrullet øyelokk) Listen er ikke uttømmende.

Når vi sitter på slik informasjon kan vi fraråde avl som medfører at hunder med samme sykdom i linjene kobles sammen. Avlshundene selv skal selvsagt være friske.

Vi har i 2021 hatt dialog med flere oppdrettere i forbindelse med arvelig sykdom. Avlsrådet har stor respekt for oppdrettere som tar kontakt og informerer om sykdom i linjer/kull. Vi er takknemlig for, og avhengig av åpenhet om slike sykdommer om vorstehunden skal være like frisk og robust også i fremtiden.

EKSTERIØR

I 2019 ble det opprettet en pris for beste jaktpremierte utstillingshund.

I 2021 har det vært gjennomført færre utstillinger enn oppsatt. Vi har likevel fått inn 4 søknader på KV, 2 søknader på SV, og 1 søknad på LV. Vinnerne er legges ut på nettsiden og kan finnes i årsmelding for den enkelte rase.

Vi fikk godkjenning fra NKK til å gjennomføre høydemåling for alle rasene på alle utstillinger i 2019 og 2020. Dette på bakgrunn av at det har blitt reist spørsmål om hundene har blitt mindre i fysisk forstand, dette gjelder særlig for SV og KV.

Dessverre var vi maksimalt uheldig med hensyn til den perioden dette skulle gjennomføres, i 2019 falt mange høstutstillinger ut grunnet hundesykdom, og i 2020 og 2021 grunnet Corona. Vi har tatt en oppsummering på dette og bør søke NKK om å få en ny periode for gjennomføring av høydemåling da det viser seg at de fleste dommere ikke har gjennomført målinger. AR må også finne årsaken til manglende målinger, om det dreier seg om manglende informasjon.

Farge «Gelber Brandt» hos KV

NVK har over lang tid påpekt at det er en feil i oversettelsen av rasestandard for KV. Dette gjelder angivelsen «Gelber Brandt» i den tyske standarden.

«Gelber Brandt ist zugelassen», oversatt i den norske standarden til:

«Gule tan-tegninger tillatt.»

Dette mener vi er feil, og vi har angitt i det omtalte rasekompndiet hva vi mener er riktig håndheving av denne fargevarianten.

Den tyske standarden angir ikke noe om hvilken farge dette faktisk er og hvor mye som er tillatt av denne fargen. Det ble derfor forfattet og sendt en felles henvendelse fra KV-klubbene i Sverige, Danmark og Norge til den tyske klubben for korthår i mars 2021 hvor vi ber om en beskrivelse av fargen og hvor mye/hvor på kroppen denne fargen er tillatt. Vi fikk dessverre ikke svar og det er sendt puring per e-post. I desember 2021 ble brevet samt følgebrev sendt på nytt, denne gangen på papir og via ordinær post. Så håper vi at saken får en avklaring og kan avsluttes med ferdigstilling/godkjenning av RAS.

NVK planlegger for en konferanse for eksteriørdommere i første kvartal 2023. Hvis RAS fortsatt ikke er godkjent når konferansen avholdes vil AR tilrettelegge slik at konferansen holdes med bakgrunn i gammel RAS hvor det opplyses om foreslåtte endringer i RAS som ligger til godkjenning.

For resultater fra utstillinger og prøver, samt statistikk, vises det vises til årsmelding fra hver rase. I tillegg kan resultater finnes på Datahound og Dogweb.

Januar 2022

Tone Engløkk Jorde, Avlsrådsleder